

اعمال دو سقف قیمتی برای خرید فرآورده‌های نفتی روسیه

آمریکا، گروه ۷ و استرالیا پس از اعمال سقف و محدودیت خرید نفت روسیه در اواخر سال گذشته، در تلاشند دو سقف قیمتی دیگر را برای فرآورده‌های نفتی روسیه نیز اعمال کنند. سقف اول برای فرآورده‌های نفتی نظیر گازوئیل، نفت سفید و بنزین اعمال می‌شود که ۱۰۰ دلار در هر بشکه خواهد بود و سقف دوم برای نفت کوره که بشکه‌ای ۴۵ دلار تعیین شده است. این سقف‌ها از تاریخ ۱۶ بهمن ۱۴۰۱ اعمال می‌شود. اخیراً یلن، وزیر خزانه‌داری آمریکا گفته هدف آمریکا از این اقدام آنست که روسیه بین تأمین مالی جنگ یا اقتصاد تحت فشار خود یکی را انتخاب کند. وی به گفته‌های برخی مقامات ارشد روسیه استناد کرده که گفته‌اند اعمال سقف قیمت نفت‌خام، درآمد آنها را کاهش و به چشم‌انداز اقتصادی آنها آسیب رسانده است و تأکید کرد این سیاست‌ها موفقیت‌آمیز بوده‌اند. یلن گفته عرضه در بازارهای جهانی انرژی نیز به خوبی انجام شده و واردکنندگان نفت‌خام از سقف قیمتی برای چانه‌زنی روی واردات نفت از روسیه استفاده می‌کنند. این اختلاف در اسفندماه سیاست اعمال سقف قیمت نفت‌خام را پایش خواهد کرد تا اطمینان پیدا کند به تحقق اهداف خود ادامه می‌دهد و در آن مجدداً مسائل روز جهان را بررسی می‌کنند. دولت آمریکا اعلام کرد افزایش ذخایر نفت‌خام و بنزین این کشور در هفته گذشته بیش از حد انتظار بوده است و این سیگنال را به بازار داد که تقاضای نفت‌خام تضعیف شده است؛ این موضوع موجب افت مجدد قیمت نفت شد (ذخایر نفت‌خام تجاری آمریکا در بالاترین سطح خود از خرداد ۱۴۰۰ تاکنون قرار گرفته است).

هند با خرید نفت‌خام ارزان از روسیه و پالایش آن، سوخت موردنیاز اروپا و آمریکا را تأمین می‌کند. هند عملاً در تحقق ۲ هدف غرب (کاهش درآمدهای انرژی روسیه و جلوگیری از شوک عرضه نفت) نقش مهمی ایفا کرده است. اندیشکده‌ای در آمریکا اخیراً گفته است که پالایشگاه‌های هندی و چینی می‌توانند با خرید ارزان نفت‌خام روسیه (باتخفیف) و صادر کردن محصولات به قیمت بازار، سود زیادی بدست آورند که قطعاً برایشان مطلوبیت خواهد داشت. در ماه گذشته، هند روزانه ۸۹ هزار بشکه بنزین و گازوئیل به نیویورک صادر کرده که بیشترین میزان در حدود ۴ سال گذشته بوده است. هند برای تأمین حدود ۸۵٪ از نیاز خود به نفت، متکی به واردات است و در حال حاضر سهم روسیه از تأمین مواد اولیه محصولات نفتی هند به شکل فزاینده‌ای در حال افزایش است. هند به شکل علنی نگفته از سیاست اعمال سقف قیمت تبعیت می‌کند اما تحریم‌ها باعث شده عملاً قیمت نفت تولیدشده توسط اوپک پلاس به زیر سقف ۶۰ دلار در هر بشکه هم کاهش یابد که موجب شده پالایشگاه‌های چین هم واردات با تخفیف نفت از روسیه را افزایش دهند.

کاهش سرعت افزایش نرخ‌بهره

هفته گذشته فدرال رزرو در بیانیه‌ای نرخ بهره سیاستی را ۰/۲۵ واحد درصد افزایش داد و محدوده هدف را به ۴/۵ تا ۴/۷۵ درصد رساند که بالاترین سطح از اکتبر ۲۰۰۷ میلادی تاکنون است. در این بیانیه آمده است که تورم تا حدودی کاهش یافته اما همچنان بالاست. رئیس فدرال رزرو در مصاحبه‌ای گفت: از اینکه تا حدودی تورم شروع به کاهش کرده، خوشحالی‌م ولی بانک مرکزی به هیچ وجه به تغییر مسیر یا اعلام پیروزی نزدیک نیست؛ او گفت انتظار دارد چند افزایش دیگر در نرخ‌بهره رخ دهد و کاهش آن را در سال جاری متصور نیستیم (نرخ تورم آمریکا اکنون ۵٪ و بیش از دو برابر نرخ هدف سیاست‌گذار است). شواهد و تحلیل‌ها حاکی از آن است که فدرال رزرو آمریکا در نظر دارد میانگین نرخ بهره را در سال ۲۰۲۳ میلادی به ۵/۱٪ افزایش دهد. بانک مرکزی اروپا، نرخ‌بهره سیاستی را با افزایش ۰/۵ واحد درصدی به ۲/۵٪ رساند. بانک مرکزی انگلیس نیز نرخ‌بهره را با ۰/۵ واحد درصد افزایش به ۴٪ رساند که بالاترین نرخ در این کشور از زمان بحران مالی ۲۰۰۸ میلادی است. محاسبات این بانک نشان می‌دهد که اوج نرخ بهره ۴/۵٪ در اواسط سال ۲۰۲۳ میلادی خواهد بود که تورم را در میان‌مدت به هدف ۲٪ می‌رساند.

بازارها در هفته گذشته برداشت دیگری از تصمیمات بانک‌های مرکزی داشتند. آنها فکر می‌کنند نرخ‌بهره تا پایان امسال، کاهش‌ی‌تر خواهد بود. در نتیجه ایندکس دلار تضعیف شد و به پایین‌ترین سطح در ۹ ماه اخیر رسید. بدلالی که در شماره‌های قبلی این بولتن به آن اشاره شد، رشد شاخص سهام S&P500 تداوم یافت و طبق انتظار طلا هم نتوانست از مقاومت عبور کند و برای مدتی کاهش یافت. صندوق بین‌المللی پول و اقتصاددانان به دولت‌ها توصیه می‌کنند به بازارها حتی القاء نکنند که نرخ‌بهره در اواخر امسال کاهش می‌یابد چون ممکن است برخی اقدامات فعلی را به‌ی‌اثر و اجتناب از رکود را دشوارتر کند و آنها را مجبور به انقباض شدیدتر کند. این تأکیدات بر تداوم سیاست‌های سختگیرانه، از روز گذشته ایندکس دلار را صعودی کرد. انتظار بر این است از این محدوده حمایتی شاهد تغییر روند نزولی ایندکس دلار باشیم و تا مدتی روند مثبت جدید ادامه داشته باشد. این موضوع، تا حدودی با روند اصلاحی که طلای جهانی برای مدتی در آن قرار گرفته است نیز مطابقت دارد (البته خریدهای ادامه‌دار طلا توسط بانک‌های مرکزی و تقویت تقاضای آن عاملی است که در فریم‌های زمانی کوچک ممکن است رابطه معکوس طلا و دلار را قطع کند). بازارهای مالی در اروپا و انگلیس نیز رفتار مشابهی داشتند.

Asset-Backed Securities: تبدیل دارایی دولت به اوراق بهادار در هند

دولت هند از ارائه‌دهنده خدمات تلفن همراه این کشور (Vodafone Idea Ltd) خواسته تمام بدهی بدهکاران دولت را در این شرکت به‌همراه سود آنها به اوراق بهادار تبدیل کرده (۱۶۱/۳۳۳ روپیه معادل ۱/۹۶ میلیارد دلار دارایی باید از طریق مدل Asset-Backed Securities بهادارسازی شود) و در یک عرضه عمومی به سرمایه‌گذاران واگذار کند. انتشار تعداد ۱۶۱/۳۳۳ میلیارد ورقه با قیمت ۱۰ روپیه).

اصلاح قانون بازنشستگی دولت فرانسه: دولت فرانسه می‌خواهد با اصلاح قانون، سن بازنشستگی را از ۶۲ به ۶۴ سال برساند که این موضوع موجب اعتصاب و تظاهرات گسترده سراسری در مخالفت با این تصمیم در فرانسه شده است.

ادامه زیاندهی بزرگ‌ترین صندوق بازنشستگی جهان

صندوق بازنشستگی دولتی ژاپن که بزرگ‌ترین صندوق بازنشستگی جهان محسوب می‌شود (مجموع دارایی صندوق: ۱/۵ هزارمیلیارد دلار)، روز جمعه چهارمین زیان سه ماهه متوالی خود را گزارش کرد (۱۴/۳ میلیارد دلار زیان) و آن را طولانی‌ترین روند متوالی زیاندهی خود در ۲۰ سال اخیر نامید. مدیر سرمایه‌گذاری این صندوق گفته است: بزرگ‌ترین ضرر صندوق مربوط به اوراق بدهی خارجی است که ۵/۳٪ افت ارزش داشته است.

پیش‌بینی صندوق بین‌المللی پول از رشد اقتصادی

این صندوق پیش‌بینی می‌کند دو اقتصاد چین (۵/۲٪) و هند (۶/۱٪) بیشترین رشد اقتصادی را در سال ۲۰۲۳ میلادی به خود اختصاص دهند. پیش‌بینی صندوق بین‌المللی پول برای منطقه یورو همچنان پایین‌تر از میانگین تاریخی است (۰/۷٪) درصد برای سال ۲۰۲۳ میلادی). این صندوق پیش‌بینی رشد اقتصادی عربستان سعودی را به میزان قابل توجهی کاهش داده است و انتظار دارد این کشور از ۸/۷٪ در سال ۲۰۲۲ به ۲/۶٪ در سال ۲۰۲۳ میلادی کاهش یابد.

قرارداد ۲۷ میلیارد دلاری عراق با TotalEnergies فرانسه

عراق در سال ۲۰۲۱ وقتی دولت موقت مستقر بود، بر گرفتن سهم ۴۰ درصدی در پروژه‌ها بجای پیشنهاد ۲۵ تا ۳۰ درصدی TotalEnergies در این قرارداد اصرار داشت و این موضوع موجب شد این قرارداد بزرگ در حوزه انرژی تاکنون نهایی نشود و توتال انرژی کارکنان خود را از عراق خارج کند. علاوه بر ساختار سهامداری، شرایط معامله نیز محل اختلاف بوده است. بر اساس این قرارداد شرکت Totalenergies متعهد می‌شد ۲۷ میلیارد دلار سرمایه در پروژه‌های نفت، گاز و انرژی خورشیدی عراق در یک دوره ۲۵ ساله هزینه کند. هفته گذشته وزارت نفت عراق اعلام کرد گفتگوها در این زمینه برای دستیابی به راه‌حل از سرگرفته شده است و تأکید کرده که از پیشبرد توافق در این قرارداد حمایت می‌کند. در سفر رسمی السودانی نخست‌وزیر عراق به پاریس در ۷ بهمن ماه، فرانسه و عراق مجموعه‌ای توافقنامه‌ها در بخش‌هایی از جمله انرژی، نیرو و مالی امضاء کردند. در بیانیه این نشست، دولت فرانسه تعهدات خود را در اجرای پروژه‌های زیرساختی در عراق و همچنین قرارداد ۲۷ میلیارد دلاری توتال انرژی تکرار کرد.

چین صادرکننده روی و سرب شد

طی سال‌های ۲۰۰۷ تا ۲۰۲۱ میلادی چین واردکننده روی و سرب تصفیه شده محسوب می‌شد. سال گذشته برای اولین بار صادرات سرب و روی چین از واردات پیشی گرفت. این تغییر یک وارونگی کم‌سابقه در الگوهای تجاری به شمار می‌رود و می‌تواند ترکیب بازیگران این بازار را به شدت تحت تأثیر قرار دهد. در سال گذشته چین ۱۱۶/۵ هزار تن صادرات و ۱/۵ هزار تن واردات سرب تصفیه شده داشت. سرب و روی خواهرخوانده یکدیگرند زیرا اکثر معادن روی شامل ذخایر قابل توجهی از فلز سرب نیز هستند و این دو فلز معمولاً در مرحله تولید از هم جدا می‌شوند.

چشم‌انداز صنعت تولید خودروهای برقی

فروش تسلا از ۹۳۰ هزار دستگاه در سال ۲۰۲۱ میلادی به ۱/۴ میلیون خودروی برقی در سال ۲۰۲۲ افزایش یافت. شرکت تسلا گفته است رشد سالانه ۵۰ درصدی و رسیدن به فروش ۱/۸ میلیون خودروی برقی را برای سال ۲۰۲۳ میلادی هدف‌گذاری کرده است. سود تسلا از ۵/۵ میلیارد دلار در سال ۲۰۲۱ به ۱۲/۵ میلیارد دلار در سال ۲۰۲۲ افزایش یافته است (بیش از دو برابر). شرکت سازنده باتری LGES کره‌جنوبی گفته است افزایش تقاضا برای وسایل نقلیه الکتریکی (بویژه در آمریکای شمالی)، تجارت و فروش آنها را در ۲۰۲۲ میلادی ۴۳/۴ درصد افزایش داده و امسال مجدداً فروش آنها ۲۵ تا ۳۰ درصد افزایش خواهد یافت.

قیمت گاز طبیعی ۴ هاب ■ میانگین ماهانه بر حسب CENT/m ³					
سال ۱۴۰۱	آمریکا	کانادا	انگلستان	هلند	میانگین
دی	۱۵	۱۵	۸۱	۷۵	۴۷
بهمن	۱۰/۷	۱۳	۶۶/۴	۶۳/۵	۳۸/۴

هفته منتهی به ۱۴ بهمن ۱۴۰۱ - شماره ۱۶

ECONOMIC WEEKLY BULLETIN